Смрт фашизму — Слобода народу!

РАДИО ВЕСТИ

Година I, број 32 | СУБОТИЦА субота 2 децембар | Цена 20 филира

Ратни извештај Врховног штаба Народно-ослободилачке војске

Ослобођени су цела Барања, Нови Пазар и Бијељина

Воде се упорне борбе за Чачак и за једину комуникацију непријатеља кроз Србију

Врховни штаб Народно-ослободилачке војске објавио је следећи ратни извештај за 30 новембар:

У Србије после дугих и огорчених бојева, ослобођен је Нови Пазар. Наше и бугарске јединице, гонећи непријатеља, приближавају се Сјеници, која је већ угрожена. Енергичним продором, једна наша колона избила је на Голију одакле угрожава једину комуникацију којом су се Немци слободно служили у повлачењу од Чачка преко Ивањице за Сјеницу.

Приликом заузимања Краљева заплењено је 7 топова, 2 тенка, 23 вагона муниције, много пушака и аутоматског оруђа, 400 вагона и локомотива. Уништена су 4 топа и 30 камиона.

Долине ЗападнеОраве и Дрине постају поприште све већих бојева. Немци се очајнички бране око градова и комуникација у овој котлини, али наше јединице упорно их нападају, наносећи непријатељу огромне губитке.

На сектору Чачак—Пожега ликвидирана су јака немачка упоришта у селу Каменици и Добти До, која су бранила комуникације. Чврсти обруч наших јединица све више стеже деморалисане немачке трупе на овом сектору, а уводне борбе за Чачак већ су отпочеле. Делови наших јединица извршили су и врло успешне ноћне нападе у Рогатицу и Љубовију. У овим бојевима убијено је 450, а заробљено 120 Немаца. Заплењено је 15 камиона, 38 митраљеза, 4 бацача и друге опреме.

После ослобођења Јање, наше јединице на јуриш заузеле Бијељину и гоне потучене немачке остатке даље на север према Сави и Брчком. Падом Бијељине онемогућено је немачко повлачење од Зворника према Брчком. Немци су принуђени да се оријентишу још јединим комуникацијама према Сарајеву.

У Црној Гори Немци су вршили нападе преко целог дана, али без успеха. Наше јединице врше сталне контрајурише који наносе непријатељу велике губитке. Тежиште борби је и даље северно од Подгорице.

У Херцеговини јаке се борбе воде у Невесињском Пољу, куда Немци теже да продру за Кифино Село. Убијено је 120 Немаца и четника.

Долина Босне такође је поприште јаких борби где Немци гледају да успоставе и осигурају саобраћај, пошто им је ово још једина преостала комуникација за повлачење према северу. Најјаче борбе воде се око Бусоваче, Зенице и Жепе.

На сектору Книна наше јединице заузеле су јако упориште Превјес на комуникацији Книна—Отрић и на тај начин поново пресекле везу Книна са позадином. Немци врше јаке нападе да би поново ослободили ову комуникацију. Борбе су у току. Убијено је 350 Немаца и четника, а заплењено 2 топа, 7 бацача, 43 аутоматска оруђа, 300 пушака, 20.000 метака и 15 кола разног материјала.

У Лици поново разбијени сви непријатељски напади који су имали за циљ да ослободе комуникацију за Госпић. Убијено 80 усташа и Немаца. Непријатељ се повукао у полазне базе.

У Хрватској и Славонији појачава се активност наших јединица на комуникацијама где непријатељ трпи осетне губитке. Услед ове појачане активности на појединим секторима потпуно је парализован саобраћај.

У Војводини совјетске и наше јединице ослободиле су читаву Барању и надиру даље ка западу.

Клеште се затварају око Берлина

10.000 авиона напало је јуче Немачку

Лондон, 1 децембар. — Велика битка за Руску, Сарску и Елзаску област повољно се развија. Америчанска девета армија врши притисак на Сарску област, где се Немци жилаво бране. Места Гроскау, Лангерсдорф, Миндер и Котлар заузеле су америчанске јединице на јуриш. Северозападно од Гајленкирхена Американци су избили на реку Рер у дужини од 30 километара. Јединице Седме америчанске армије ушле су у Сармунден, где се воде жестоке уличне борбе. Француска Прва армија напредује према Колмару од кога је удаљена тридесет километара. У Елзасу ослобођен је град Харгенау. Немци се повлаче западно од Штрасбурга према Колмару. Друга америчанска армија избила је на реку Сар, четири километра јужно од Мерцига, ма да су Немци упорно бранили сваки педаљ земље. Савезничка ваздушна флота пружа велику помоћ трупама. У току од 48 сати преко 10.000 савезничких авиона дању и ноћу тукло је Немачку и немачке положаје на фронтовима. Бомбардовани су Мозеберг, Сарбрикен, Оберхаусен, Дуисбург и последњи остаци немачке војске у гарнизону Денкерк.

У Италији, британске и индијске трупе заузеле су су два мала града. Амерички војни коментатори пишу да се сада испуњава завет техеранског уговора: Немачка је нападнута са истока, запада и југа, и савезничке клеште затварају се око Берлина.

Не можемо дозволити да спекуланти дођу до великог богатства на рачун мукотрпног рада народа

Говор повереника за трговину

Београд, 1 децембар. — Јуче је у дворани Коларчевог Универзитета приређена велика скупштина трговаца и угоститеља. Скупштину је отворио Н Марић.

На скупштини је говорио повереник за трговину и индустрију Андрија Хебранг Он је нагласио, да још има људи, који сумњају и са неповерењем прате рад наших Народно-ослободилачких одбора. Затим је рекао:

— Наша земља се налази у тешком привредном и господарском положају. Непријатељ је наше фабрике највећим делом разрушио. Изазивањем инфлације настојао је, да потпуно уништи и угуши наш привредни живот. То му је, нажалост, у пуној мери успело, потпомогнут нашим народним издајицама, који су баш путем ове инфлације дошли до огромног богатства. Данас ми имамо у промету читаву серију различитог новца. То су наши главни проблеми који се имају решити — рекао је Андрија Хебранг.

Даље је нагласио да се ови проблеми морају решити једино мобилизацијом целокупне наше народне снаге, као и рационалним искоришћавањем нашег привредног богатства, са којим ми у изобиљу располажемо. — Али, да би то постигли, нагласио је Андрија Хебранг, морамо, не само спречити даљну инфлацију, него је и потпуно отстранити. То је пак могуће једино стављањем у промет и на располагање држави и државним новчарским заводима, као и свим приватним подузећима сва наша новчана и плативна сретства. То је прворазредан интерес како целине, тако и појединаца. Требамо знати да данашње господарско стање погађа баш оне, који живе од својих руку од свог рада. Они данас из својих плата не могу да издржавају себе и да својој породици опскрбе минималне потребштине. Мислим, рекао је А. Хебранг, решење овог проблема мора да интересира како појединце, тако и целину.

Затим је нагласио да **треба да се заведе нова валута** и да се на тај начин обнови привреда са овом врстом радиности са којом ми располажемо.

Рат још није завршен, нагласио је А. Хебранг и зато ми морамо ставити све у службу наше народно-ослободилачке борбе, — а када рат буде добивен — а то верујем да ће бити скоро, онда ћемо ми ставити нашу привреду на нове темеље, упутићемо је на два колосека, један, који ће бити у рукама приватника, али на којима ће држава имати свакодобно надзор, а други, који ће бити обухваћен као државни привредни сектор. Наглашавам, то су планови који ће се провести у будућности и на којима ће наш привредни живот у будуће почивати. Међутим сада морамо све наше силе и добра ставити у службу државе и војске, да подигнемо она подузећа за која имамо сировина, да поправимо саобраћајне везе, како би наш унутрашњи привредни живот и измена добара оживела. **Не можемо дозволити да поједини спекуланти дођу до великих имања и богатства баш на рачун мукотрпног рада и стварања нашег народа.**

На крају је нагласио да ће нама успети мобилисати сав наш радни елеменат и да ћемо рачунајући на наше напоре, на помоћ савезника, као и на нама припадајућу ратну оштету осигурати нашим народима срећнији и бољи живот, за који су наши синови свдали под вођством Народног хероја Јосипа Броза-Тита.

Овај говор примљен је са бурним одобравањем. Затим су говорили повереник за привреду Србије, Перовић, као и други говорници.

Народ ће бирати све чиновнике

почев од министра, па до пандура

Изјава повереника за унутрашње послове Владе Зечевића

Лондон, 1 децембар. — Повереник за унутрашње послове поп Влада Зечевић дао је изјаву за енглеску штампу. Он је изјавио, да ће се ускоро расписати избори за саветодавну скупштину. То ће бити први корак ка потпуном консолидовању политичког живота. Избори ће се извршити по демократским методама. Разлика између старог и новог режима је у томе, што је у старом режиму Министарству унутрашњих дела имало неограничену власт, док у новом режиму народ ће бирати све чиновнике, почевши од министра до последњег пандура и ако који од њих не буде одговарао свом позиву, народ ће га једноставно променити.

Повереник за унутрашње послове изјавио је да су укинуте све старе методе инквизиције.

— Нама није потребно да се служимо силом. Ми не само проповедамо народна права, већ права народа су код нас на првом месту — завршио је своју изјаву поп Зечевић.

МАЧЕК ЈЕ ВОДИО „ПОЛИТИКУ ДВЕ СТОЛИЦЕ“

Београд, 1 децембар. — Агенција Тањуг доноси чланак из „Вијесника“ који је написао професор Видаковић, посланик Самосталне демократске странке. Професор Видаковић је нарочито истакао колебљиву политику Мачека. Замера му став, који је заузео у марту 1941 године када је наш народни непријатељ покуцао на наша врата. И доцније, када су наши народи донели одлуку да ће започети народно-ослободилачку борбу, Мачек је својим пасивним ставом помагао окупатора. За његов став карактеристична је његова властита изјава:

— Ако Немци победе — ту је Павелић, а ако Енглези, имамо своје емигранте у Лондону.

Писац чланка овом додаје само то, да је та изјава дата када још Совјетски Савез није ступио у рат.

ПОСТАВЉЕЊА У БЕОГРАДУ

Београд, 1 децембар. — За помоћника повереника за унутрашње послове постављен је потпуковник Милош Радовић из Колашина, а за помоћника повереника за пољопривреду мајор Максим Горановић из Никшића.

СЕДАМДЕСЕТИ РОЂЕНДАН ЧЕРЧИЛА

Лондон, 1 децембар. — **Претседник британске владе Винстон Черчил јуче је прославио свој седамдесети рођендан. У целој Британији и у свим савезничким државама прославили су рођендан Черчила, а новине су величале његов живот.**

НОВИ НАПАД НА ТОКИО

Вашингтон, 1 децембар. Летеће супер тврђаве јуче су поново напале главни град Јапана, Токио. Сви авиони вратили су се у своје базе.

Нови успеси у Мађарској

Црвена армија заузела је градове Егер и Сиксо

У Печују се налази велика библиотека суботичког Правног факултета, коју треба повратити

Печ, Пеђ, Печуј. То су имена града, који је од најстаријих времена словенски град, припадао је српском и хрватском народу о чему има доказа у нашој и мађарској историји, у остацима историских споменика у Печују, у самом имену града. Мађари су једноставно заузели овај словенски град, покорили су његово становништво и кроз многе векове су га помађарили. Све што је тамо живо, то је наш свет, наш народ, само, већином, већ не зна наш језик. Научиће.

Југословенски народи веселе се ослобођењу Печуја и поздрављају југословенске и совјетске трупе из свег срца, које су учествовале у тешким и успешним бојевима. Постоји свака нада, да ће се цела Барања поново ослободити и да ће међународни форуми признати наше историско и фактично право на Печуј и на целу Барању. То је наш животни простор, то је део наше земље. Ми смо се борили за ослобођење ове земље. У овим борбама за Печуј и Барању падала су и наша деца, рањени су и наши борци. То је, дакле, крвљу стечена земља, који нећемо никада више напустити.

*

У Печују се налази огромна правничка библиотека, коју су мађарске власти одвукле за време наше окупације из Суботице за Печуј. Правни факултет у Суботици имао је једну од највећих стручних библиотека у Југославији. Одмах после историјске промене мађарски окупатор је опљачкао наш Правни факултет и отео нам је највећу културну вредност из Суботице. Било би потребно да се већ сада, у првим данима ослобођења Печуја од мађарских феудалаца, пошаље у Печуј стручна комисија, која би преузела, спасила и вратила ове књиге.

*

Штампа у Москви доноси опширне извештаје о борбама на Дунаву. Према свим извештајима борбе су биле врло живе, жестоке, упорне и оне су нанеле огромне губитке непријатељу. Чувена совјетска артилерија тукла је непријатељске положаје недељу дана.

Поводом ове големе победе руских и југословенских трупа на Дунаву „Правда“ пише, да су војске Совјетског савеза и Југославије створиле заједничким напорима фронт од 150 километара ширине и 40 километара дубине на Дунаву. Ова победа Трећег украјинског фронта и југословенског Војвођанског корпуса је јасан доказ, да Немачку не могу да спасе од потпуне пропасти ни најсавршенија утврђења. Совјетска војска ће ускоро истаћи заставу победе над Берлином.

„Наше јединице пробиле су фронт на Дунави и заузеле си низ места.“ Ово је стереотипни израз наших ратних извештаја. Колико, међутим, има борби, напора, љубави за дом и идеала иза сваког таквог написа у новинама — пишу новине у Москви. И овом приликом на Дунаву совјетске снаге уложиле су много труда, много напора, много љубави за домовину и за човечанство и нанеле су огромне губитке непријатељу.

*

Сва совјетска штампа доноси занимљиве дописе својих ратних дописника из Баје, Суботице, Мохача, Сомбора и других места о ратним операцијама на Дунаву. У њима се истиче снажну улога младе Народно-ослободилачке војске Југославије у свима борбама.

Совјетске трупе заједно са југословенским јединицама ненадано су напале мађарске и немачке трупе. Оне су пружиле снажан отпор. Предузели су и неколико јаких протунапада, али смо их одлучно одбили и нанели им тешке губитке. Пред јачом силом Немци и Мађари морали су се повући оставивши на ратишту многе хиљаде лешева својих воника. Немци су особито бранили Мохач, где су изазвали и уличне борбе. Батасек је заузет на јуриш, Печуј такође. Заузета је и цела печујска околина.

Непријатељи су довукли огромне снаге на Дунаву и велики ратни материјал који је или заплењен, или потпуно уништен. На друмовима леже хиљаде полупаних моторних возила и тенкова. Немци су морали сазнати и овом приликом, да су изгубили рат.

*

Ноћас је маршал Стаљин упутио своју дневну заповест маршалу Малиновским и његовим трупама. У овој заповести маршал Стаљин најавио је свету заузеће важног железничког чвора источно од Будимпеште, града Егера, који има 30.000 становника, као и града Сиксоа (у жупанији Абауј-Торда). Оба места била су важна упоришта непријатеља. Синоћ у девет часова Москва је поздравила II. украјински фронт са 12 артиљериских плотуна из 124 топа. Дичне трупе Црвене армије биће одликоване.

Двестохиљада људи побијено је у Мајданпеку

Лублин, 1 децембар. — **У Лублину се води суђење пред народним судом неким Немцима, који су одговорни за масовна убијања у злогласном пољском логору у Мајданпеку. Ту су убијали Пољаке, Јевреје и совјетске заробљенике. Од оптужених Пермес је признао, да је присуствовао угушивању 60.000 људи. Убијали су и одојчад. По његовом знању угушено је или на други начин убијено око 200.000 људи разних народности и вера. У очи погубљења људи су били дотерани под отворено небо, опкољени бодљикавом жицом, а појединци су били мучени, преломљене су им кости или су на други начин били мучени.**

САОПШТЕЊЕ ЧЕРЧИЛА О ЗАЈМУ И НАЈМУ

Лондон, 1 децембар. — Агенција Рајтер јавља: Јуче је Черчил дао врло важно саопштење у Доњем дому о томе да се споразум о зајму и најму Енглеске и Америке претвара у плаћање у готовом.

Черчил је затим изјавио да чим рат са Немачком буде завршен целокупна енглеска привреда и велеиндустрија радиће да задовољи цивилне потребе, а нарочито да помогне пострадале у овом рату. Изразио је наду да ће и Американци допринети са своје стране да се овим пострадалима што пре изиђе у сусрет. Нарочито нам је потребно, рекао је Черчил, велика количина грађевинског материјала.

БОНОМИ ЈЕ ДОБИО И ОДБИО МАНДАТ ЗА ОБРАЗОВАЊЕ НОВЕ ИТАЛИЈАНСКЕ ВЛАДЕ

Рим, 1 децембар. — Кнез Умберто позвао је досадашњег претседника италијанске владе Бономиа, да образује нову владу. Према непотврђеним вестима Бономи је одбио мандат, јер су се социјалисти оградили од учествовања у његовом кабинету.

Пријава свиња, рогате марве, сунцокрета, рицинуса, лана и кудеље у Суботици

Привредни одељак Команде места — Суботица

НАРЕДБА

Обавезују се сви власници свиња и рогате марве да пријаве све свиње, мршаве испод пола године и изнад пола године као и дебеле свиње и сву рогату марву.

Пријаве ће примати 4, 5, 6 и 7 децембра 1944 године у доле означеним местима:

Биково: у школи код цркве на Бикову. **Павловац:** у школи код станице на Павловцу. **Ђурђин:** у Хрватском дому. **Жедник, Зобнатица и Доњи Верушић:** на Жеднику у општинској кући. **Горњи Верушић:** у школи на Клиси. **Горњи Таванкут:** у школи код Свете Ане. **Доњи Таванкут и Чикерија:** у селу Таванкуту у школи. **Келебија и Љутово:** у школи у Малој Босни. **Палићке угарнице и Шупљак:** у Куцкаловој школи. **Стара Торина** (Лудош) у згради бивше жандармеријске станице.

Све остале пустаре и град Суботица вршиће пријаве у секцији за снабдевање код референта за стоку и сточне производе, Карађорђев трг 2 I спрат (зграда Опште Кредитне Банке).

Истовремено треба пријавити сву залиху сунцокрета, рицинуса лана и кудеље (конопље).

Ко у горњем року не буде пријавио у поменутим местима сву своју стоку биће кажњен по прописима војног казненог закона.

Смрт фашизму — Слобода народу!

Прочелник.

ПОЗИВ

Позивају се добровољкиње-другарице, које би биле вољне да се добровољно пријаве за куварице, болничарке и вешерке у Војну болницу.

Истима је обезбеђено стан и храна, а стећи ће и преимућство у сваком погледу тиме, што су се добровољно пријавиле и тиме помогле у победи над фашизмом. Нека се одмах јаве у мобилизациони одсек (Градска кућа, соба број 130, II спрат).

Смрт фашизму — Слобода народу!

Мобилизациони отсек

ОСНИВАЊЕ ОДБОРА НОО У X КВАРТУ

У суботу после подне одржаће се конференција НОО за X кварт. Истовремено бираће се и квартовни одбор Јединственог Народно-ослободилачког фронта. Састанак X кварт. Даничићев пут 7-а. Позивају се сви становници X кварта на овај састанак.

КУЛТУРНА ПРИРЕДБА У КОРИСТ РАЊЕНИКА

Омладина Суботице са 13 Ударном Војвођанском бригадом приређује у Омладинском дому 3 децембра своју прву културно-просветну приредбу. На програму су херојске песме, рецитације и музичке тачке. Улаз је добровољни прилог у корист наших рањеника. Грађани Суботице одазовите се у што већем броју с обзиром на племенитост сврхе ове приредбе. Почетак тачно у 14 часова. После приредбе народно веселе.

Градско Економско одељење

ОГЛАС

Стављамо до знања грађанству града Суботице да ће се од 1 децембра ове године редовито продавати риба у градском киоску (Штросмајерова улица) у режији градског Економског одељења и то по следећим утврђеним ценама: карасе по шест, шаране по седам, сомове по 14 пенгова.

Прочелник

ПОЗИВ КОЖАРСКО-ПРЕРАЂИВАЧКИМ ЗАНАТЛИЈАМА

Позивају се сви кожарско-прерађивачки занатлије, да дођу на конференцију која ће се одржати 3 децембра ове године, пре подне у девет часова у Занатлијском удружењу. Пошто ће се расправљати врло важне ствари, очекују се, да ће на конференцију доћи сви обртници чији је посао повезан прерадом коже.

Команда места — Суботица
Секцилја за снабдевање

САОПШТЕЊЕ

Позивају се сви мушкарци ученици (пописивачи), који су вршили попис код градског Економског одељења, да се пријаве код референта за стоку и сточне производе Секције за снабдевање при Команди места, Карађорђев трг број 2 (зграда Опште кредитне банке) најдаље до 2 децембра 1944 године.

Команда места.

Команда места — Суботица
Ветеринарски одсек

НАРЕДБА

У смислу наређења Војне Управе за Банат, Бачку и Барању, позивају се сви власници напуштених или замењених коња, које су добили од било којих војних јединица или установа, да те коње пријаве Ветеринарском референту Команде места у Градској кући III спрат, соба број 151, јер ће исти бити подвргнути здравственом прегледу.

Пријаве треба извршити најкасније до 5 децембра 1944 године.

Ко се не одазове овом наређењу, биће најстрожије кажњен по Војно-кривичном закону.

ПОЗИВ

Нека дођу по свежу штампу у Антифашистичку књижару НОО Радоновац, Шупљак, Верушић, Шебешић, Таванкут, Стара Торина, Мали Бајмок, Келебија, Палић и Чавољ. (Антифашистичка књижара, Суботица).

ПОЗИВ

Позивају се сви музичари и капелници бивших народних оркестара (цигански, тамбурашки, цез, итд) да се безусловно — и то одмах — пријаве у Прочелништво Просветног одељења (Гр. кућа, I спрат, соба бр. 35.)

ПОЗИВ КОЛПОРТЕРИМА НОВИНА

Сви колпортери, који желе продавати свеже новине нека се јаве у Антифашистичкој књижари у Суботици. Јавити се могу преко целог дана.

СУБОТИЧКИ РАДНИЦИ И НАМЕШТЕНИЦИ ПРИЛАЖУ НА НАРОДНО-ОСЛОБОДИЛАЧКИ ФОНД

Суботички радници и намештеници и овом приликом су доказали своју високу и родољубиву свест прикупљајући између себе знатне своте за циљеве Народно-ослободилачког фонда. „Радио Вести“ су објавиле већ неколико случајева, када су радници и намештеници већих предузећа приложили за општу ствар. Намештеници штампарије Минерве приложили су сада 424 пенга, а обавештени смо да је међу квартовним Народно-ослободилачким одборима почело право такмичење које ће скупити више материјалних сретстава за Народно-ослободилачки фонд.

Уредништво и администрација „РАДИО ВЕСТИ“ налази се на тргу Змај Јове број 3. — Издавач је Пропагандни отсек Народно-ослободилачког одбора у Суботици. — Цена поједином примерку 20 филира. — Лист излази сваког дана осим понедељника.